סח: הִלְכוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה סִימָן תקצו תקצז

תקצו וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א [א]לְאַחַר הַתְּפִלָּה (א) מְרִיעִים תְּרוּעָה גְּדוֹלָה בְּלֹא תְּקִיעָה. הַגָּהּ: וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת נוֹהֲגִין לַחֲזֹר וְלִתְקֹעַ (ב) שְׁלֹשִׁים קוֹלוֹת (מנהגים ישנים). וּלְאַחַר שֶׁיָּצְאוּ בָּזֶה, שׁוּב (א) [א] (ג) אֵין לִתְקֹעַ עוֹד (ד) בְּחִנָּם. אֲבָל קָטָן אֲפִלּוּ הִגִּיעַ לְחִנּוּךְ, (ה) מֻתָּר לוֹמַר לוֹ שֶׁיִּתְקַע (המגיד פרק ב׳ מהלכות שופר (ה״ז)), וּמֻתָּר לוֹ לִתְקֹעַ (ו) כָּל הַיּוֹם (אור זרוע דראש השנה (עי׳ שעה״ג ס״ק יא)):

א טוּר בְּשֵׁם רַב עַמְרָם (סוף סדר ר״ה).

א טוּר בְּשֵׁם רַב הַאי וְהָרִי״ץ גַּאוּת (הל׳ תשובה) וְכֵן כָּתַב הָרֹא״ש בִּפְסָקָיו סוֹף רֹאשׁ הַשָּׁנָה (פ״ד סי׳ יד) וְהַמָּרְדְּכַי בִּתְחִלָּה (פ״א סי׳ תשח) וְהַגָּהוֹת מַיְימוֹנִיּוֹת פֶּרֶק א׳ (אות א) וּמֵהַמִּדְרָשׁ שֶׁצִּיַּנְתִּי לְעֵיל בְּסִימָן תקפ״א (אות ד). ב אֲגֻדָּה (פ״ד סי׳ כא). ג אָגוּר (סי׳ תתקכ).

תקצז אִם מֻתָּר לְהִתְעַנּוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א (א) (א) [א]אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וּשְׂמֵחִים, (ב) וְאֵין מִתְעַנִּין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא בְּשַׁבָּת שׁוּבָה, [ב]אָמְנָם לֹא יֹאכְלוּ כָּל שָׂבְעָם, לְמַעַן לֹא יָקֵלּוּ רֹאשָׁם וְתִהְיֶה יִרְאַת ה׳ עַל פְּנֵיהֶם: **ב** [*] (ג) [ג]יֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁקַּבָּלָה בְּיָדָם (ד) שֶׁכָּל מִי שֶׁרָגִיל לְהִתְעַנּוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה (ה) וּמְשַׁנֶּה רְגִילָתוֹ וְאֵינוֹ מִתְעַנֶּה, אֵינוֹ מַשְׁלִים שְׁנָתוֹ.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] אֵין לִתְקֹעַ. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. עַיֵּן בְּחָכָם צְבִי (סי׳ לה) דְּמוּכָח מִשַּׁבָּת דַּף קי״ד (ע״ב) וּבְחֻלִּין דַּף פ״ד (ע״ב) (בְּשַׁבָּת) [בַּתּוֹסָפוֹת] שָׁם (ד״ה תקיעת שופר) וְכֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּרֵישׁ פֶּרֶק יוֹם טוֹב, שֶׁתְּקִיעַת שׁוֹפָר בְּחִנָּם אָסוּר מִדְּרַבָּנָן אֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁאֵינוֹ חָל בְּשַׁבָּת (כט: ד״ה רדיית), וּדְלֹא כְּהַטַּ״ז סִימָן תקצ״ו (סק״ב), וּפָנִים מְאִירוֹת (ח״א סי׳ קב) כָּתַב לְיַשֵּׁב קֻשְׁיַת הֶחָכָם צְבִי, וְכָתַב דְּבִשְׁאָר יוֹם טוֹב מוֹדֶה הַטַּ״ז דְּאָסוּר, רַק בְּיוֹם טוֹב דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה מַתִּיר, דְּבִשְׁאָר יוֹם טוֹב אִיכָּא שְׁבוּת שֶׁמָּא יְתַקֵּן כְּלֵי שִׁיר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּיוֹם טוֹב דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דְּלֹא גָּזְרוּ עַל זֶה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַטַּ״ז סִימָן תקפ״ח (סק״ה), אִם כֵּן כָּל הַיּוֹם מֻתָּר לִתְקֹעַ אִם אֵינוֹ בְּשַׁבָּת, דִּבְשַׁבָּת אִיכָּא גְּזֵרָה אַחֲרִיתִי שֶׁמָּא יַעֲבִירֶנּוּ, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר רַב מְשֻׁלָּם בְּרֹאשׁ הַסֵּפֶר (סי׳ ה) עִנְיָנִים מְלֻקָּטִים מֵהֶחָכָם צְבִי זַ״ל שֶׁכָּתַב אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ לְיַשֵּׁב תְּמִיהָתִי בְּסִפְרִי, עַיֵּן שָׁם שֶׁדְּבָרָיו סוֹבְבִים לִדְחוֹת מַה שֶּׁכָּתַב הַפָּנִים מְאִירוֹת עַל הַשָּׁגָתוֹ עַל הַטַּ״ז, עַיֵּן שָׁם:

ב [בשו״ע] יֵשׁ מְקוֹמוֹת כו׳. וְכָתַב בִּשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק א׳ סוֹף סִימָן ל׳ דְּבַעַל בְּרִית שֶׁרָגִיל לְהִתְעַנּוֹת בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אָסוּר לוֹ לֶאֱכֹל, דְּהַאי תַּעֲנִית דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וַדַּאי צְרִיכִין קַבָּלָה וְנֵדֶר כְּמַשְׁמָעוּת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן תקצ״ז (ס״ב), וְגַם מַשְׁמָעוּת הַפּוֹסְקִים הָרָגִיל לְהִתְעַנּוֹת כָּל יָמָיו מַשְׁמַע אֲפִלּוּ אִיכָּא סְעֻדַּת מִצְוָה, וּכְמוֹ דִּמְבַטֵּל מִשִּׂמְחַת יוֹם טוֹב. וְגַם לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב דְּסַכָּנָה אִיכָּא בַּדָּבָר שֶׁאֵינוֹ מַשְׁלִים שְׁנָתוֹ וַחֲמִירָא מֵאִסּוּרָא, לָכֵן אַל יְשַׁנֶּה רְגִילָתוֹ לְמַעַן יַאֲרִיךְ יָמִים הוּא וּבָנָיו. וְכָתַב בִּכְנֶסֶת יְחֶזְקֵאל סִימָן כ״ג בְּאֶחָד שֶׁנִּתְפַּס בְּכַבְלֵי בַּרְזֶל בְּסַכָּנַת נְפָשׁוֹת מֵחֲמַת עֲלִילָה, וְנָדַר נֶדֶר עַל דַּעַת רַבִּים כְּשֶׁיַּצִּילֶנּוּ ה׳ יִתְעַנֶּה כָּל יָמָיו שְׁנֵי יָמִים רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְלֹא רָצָה לְהִזְדַּקֵּק לְהַתִּיר נִדְרוֹ

בַּאֵר הֵיטֵב

א (א) **אֵין לִתְקֹעַ.** וְאָסוּר לְהוֹצִיא הַשּׁוֹפָר כְּשֶׁאֵין צָרִיךְ לִתְקֹעַ, דְּהָוֵי הוֹצָאָה שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ, וַאֲפִלּוּ מִי שֶׁיִּתְקַע בְּיוֹם שֵׁנִי אָסוּר לִתְקֹעַ בְּיוֹם רִאשׁוֹן לְהִתְלַמֵּד, דְּהָא בְּקִיאִים בִּקְבִיעָא דְּיַרְחָא, וְהָרִאשׁוֹן קֹדֶשׁ וְהַשֵּׁנִי חֹל. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) עַיֵּן שָׁם. וְהַטַּ״ז (סק״ב) מַתִּיר לִתְקֹעַ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אַחַר שֶׁיָּצְאוּ, עַיֵּן שָׁם שֶׁהֶעֱלָה דִּבְיוֹם טוֹב לֵיכָּא שְׁבוּת דִּתְקִיעָה, עַיֵּן שָׁם. וּבִתְשׁוּבַת חָכָם צְבִי סִימָן ל״ה תָּמַהּ עָלָיו, עַיֵּן שָׁם. וּבִתְשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א) סִימָן ק״ב הֵלִיץ בְּעַד הַטַּ״ז, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה״ט) בְּאֹרֶךְ מִזֶּה. וּמִיהוּ שָׁרִי לְטַלְטֵל הַשּׁוֹפָר אַחַר שֶׁתָּקְעוּ בּוֹ. הַ(שְּׁיָרֵי) כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט) מִשֵּׁם רַשַּׁ״ל (שו״ת סי׳ מ) וְכָךְ כָּתַב הַטַּ״ז סוֹף סָעִיף קָטָן ב׳, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סִימָן תקפ״ח סָעִיף ה׳ בְּהַגָּ״הּ:

א (א) **אוֹכְלִים.** הַטַּ״ז (סק״א) הִכְרִיעַ מִמַּה שֶּׁאָכַל אֱלִישָׁע אֵצֶל הַשּׁוּנַמִּית דְּאֵין

בֵּאוּר הֲלָכָה

וְכָתְבוּ בְּפִתְחֵי עוֹלָם (סק״ג) **בְּשֵׁם יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב** (סק״ג) **דְּאִם יֵשׁ כָּאן שְׁנֵי מְקוֹמוֹת, בָּאֶחָד יִשְׁמַע סֵדֶר הַבְּרָכוֹת שֶׁל שְׁנֵי יָמִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְאִם יֵלֵךְ לַמָּקוֹם שֶׁתּוֹקְעִין לֹא יִהְיֶה אֶפְשָׁר לוֹ לִשְׁמֹעַ רַק סֵדֶר תְּקִיעוֹת דְּיוֹם שֵׁנִי שֶׁהוּא מָקוֹם רָחוֹק שֶׁלֹּא יָכוֹל לָבוֹא לְשָׁם עַד לֵיל שֵׁנִי דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, הוֹלֵךְ לְמָקוֹם שֶׁמְּבָרְכִין. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְיָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁגַּם הַחַיֵּי אָדָם וְהַפְּרִי מְגָדִים מוֹדִים לוֹ שֶׁלֹּא לִדְחוֹת הַבְּרָכוֹת שֶׁל שְׁנֵי הַיָּמִים בִּשְׁבִיל תְּקִיעוֹת דְּיוֹם שֵׁנִי לְדִידָן דִּבְקִיאִין בִּקְבִיעָא דְּיַרְחָא:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) **מְרִיעִים תְּרוּעָה גְּדוֹלָה.** כְּדֵי (א) לְעַרְבֵּב הַשָּׂטָן, (ג) שֶׁלֹּא יְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם אַחַר הַתְּפִלָּה שֶׁהוֹלְכִים וְאוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וּשְׂמֵחִים לוֹמַר שֶׁאֵינָם יְרֵאִים מֵאֵימַת הַדִּין. אֲבָל אֵין אָנוּ נוֹהֲגִין כֵּן רַק בְּסִיּוּם תְּקִיעָה אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַשְׁלָמַת מֵאָה קוֹלוֹת כְּמוֹ שֶׁנְּבָאֵר לְקַמֵּיהּ. הַמַּקְרֶא אוֹמֵר תְּקִיעָה גְּדוֹלָה, וְהַתּוֹקֵעַ מַאֲרִיךְ בָּהּ יוֹתֵר מִשְּׁאָר תְּקִיעוֹת [מַטֵּה אֶפְרַיִם (ס״א)]: **(ב) שְׁלֹשִׁים קוֹלוֹת.** וּבִשְׁלָ״ה (מסכת ר״ה פרק נר מצוה ד״ה בענין סדר התקיעות) כָּתַב לִתְקֹעַ מֵאָה קוֹלוֹת, דְּהַיְנוּ שְׁלֹשִׁים דִּישִׁיבָה, וְהַתְּקִיעוֹת שֶׁל סְדָרִים, וּשְׁלֹשִׁים אַחַר הַתְּפִלָּה, [א]וּלְהוֹסִיף עוֹד שֶׁבְּסַךְ הַכֹּל יִהְיוּ מֵאָה קוֹלוֹת: **(ג) אֵין לִתְקֹעַ עוֹד וְכו׳.** דְּכֵיוָן שֶׁאֵין צָרִיךְ, הָוֵי כְּכָל שְׁאָר יוֹם טוֹב שֶׁאָסוּר לִתְקֹעַ מִשּׁוּם שְׁבוּת. וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ב) שֶׁדַּעְתּוֹ דְּיוֹם טוֹב שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה (ג) אֵינוֹ דּוֹמֶה לִשְׁאָר יוֹם טוֹב בָּזֶה, (ד) אֲבָל רֹב הָאַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ לֶאֱסֹר כְּדִבְרֵי הָרַמָ״א. וּלְעִנְיַן טִלְטוּל (ה) לְכֻלֵּי עָלְמָא שָׁרִי כָּל הַיּוֹם, דְּהָא רָאוּי לִתְקֹעַ בּוֹ לְהוֹצִיא אֲחֵרִים שֶׁלֹּא יָצְאוּ עֲדַיִן: **(ד) בְּחִנָּם.** וְגַם (ו) אָסוּר לְהוֹצִיא הַשּׁוֹפָר כְּשֶׁאֵין צָרִיךְ לִתְקֹעַ, דְּהָוֵי הוֹצָאָה שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ. וְעַיֵּן סִימָן תקי״ח סָעִיף א׳ בְּהַגָּ״הּ. (ז) וַאֲפִלּוּ מִי שֶׁיִּתְקַע בְּיוֹם שֵׁנִי אָסוּר לִתְקֹעַ בָּרִאשׁוֹן לְהִתְלַמֵּד: **(ה) מֻתָּר לוֹמַר לוֹ שֶׁיִּתְקַע.** הַיְנוּ (ח) אַף לְהִשְׁתַּדֵּל לְלַמְּדוֹ אֹפֶן הַתְּקִיעוֹת, וַאֲפִלּוּ אַחֵר שֶׁאֵינוֹ אָבִיו (ט) מַשְׁמָע דְּמֻתָּר בָּזֶה, דִּמְחַנֵּךְ לְקָטָן: **(ו) כָּל הַיּוֹם.** אַקָּטָן (י) קָאֵי, דְּאִלּוּ גָּדוֹל (יא) הָא כְּבָר כָּתַב דְּאֵין לִתְקֹעַ עוֹד בְּחִנָּם:

א (א) **אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וּשְׂמֵחִים.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין מִכָּל מָקוֹם מִצְוָה שֶׁל ׳וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ׳ (דברים טז יד) שַׁיָּךְ גַּם בּוֹ, (א) שֶׁגַּם הוּא בִּכְלַל חַג, כְּדִכְתִיב (תהלים פא ד) ׳תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר (ג) בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ׳, וְנֶאֱמַר בִּנְחֶמְיָה ח׳ (פסוק י) ׳אִכְלוּ מַשְׁמַנִּים וּשְׁתוּ מַמְתַּקִּים׳ וְגוֹ׳ ׳כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדֹנֵינוּ וְאַל תֵּעָצֵבוּ כִּי חֶדְוַת ה׳ הִיא מָעֻזְּכֶם׳: **(ב) וְאֵין מִתְעַנִּין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה.** אִם לֹא בְתַעֲנִית חֲלוֹם שֶׁגַּם בִּשְׁאָרֵי יוֹם טוֹב מִתְעַנִּין עַל זֶה. כָּתַב עֲטֶרֶת זְקֵנִים דִּלְכֻלֵּי עָלְמָא מֻתָּר לְהִתְעַנּוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּלְהִתְפַּלֵּל עַד חֲצוֹת, אַף עַל גַּב דִּבְשַׁבָּת וּשְׁאָר יוֹם טוֹב אָסוּר. וְכֵן אִיתָא לְעֵיל בְּסִימָן תקפ״ד סָעִיף א׳ בְּהַגָּ״הּ: **ב** (ג) **יֵשׁ מְקוֹמוֹת וְכו׳.** [ב]הַמִּתְעַנֶּה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה (ג) רָאוּי שֶׁיִּלְמֹד כָּל הַיּוֹם אוֹ יַעֲסֹק בִּתְחִינוֹת וּבַקָּשׁוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה כֻּלּוֹ לַה׳. (ד) כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּאַף שֶׁמְּבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן תקכ״ז סָעִיף כ׳ (בהגה״ה) דְּהַמִּתְעַנֶּה אָסוּר לְבַשֵּׁל לַאֲחֵרִים, [ג]מִכָּל מָקוֹם אִשָּׁה הַמְשָׁרֶתֶת בְּבֵית בַּעַל הַבַּיִת שֶׁמְּשֻׁעְבֶּדֶת לוֹ [וְהוּא הַדִּין אִשָּׁה שֶׁמְּשֻׁעְבֶּדֶת לְבַעְלָהּ לֶאֱפוֹת וּלְבַשֵּׁל בִּשְׁבִילוֹ וְאֵין לָהּ אַחֵר לָזֶה], מֻתֶּרֶת לְבַשֵּׁל בִּשְׁבִילוֹ: **(ד) שֶׁכָּל מִי שֶׁרָגִיל וְכו׳.** הַיְנוּ (ה) שָׁלֹשׁ פְּעָמִים: **(ה) וּמְשַׁנֶּה רְגִילָתוֹ וְכו׳.** הַיְנוּ לְעִנְיַן יוֹם,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (א) **אֲבָל כָּל זֶה אֵינָן מְעַכְּבוֹת, שֶׁאִם לֹא יַעֲשֶׂה כֵּן אֵין עִכּוּב בַּדָּבָר,** שֶׁהֲרֵי כְּבָר יָצְאוּ יְדֵי חוֹבָתָן [פּוֹסְקִים]: **(ג)** רַב עַמְרָם (סוף סדר ר״ה) וּכְבֵאוּר הַטַּ״ז (סק״א): **(ג)** כֵּן הֵלִיצוּ בַּעֲדוֹ שֶׁגַּם הוּא מוֹדֶה לִשְׁאָר יוֹם טוֹב דְּאָסוּר כְּדֵי שֶׁלֹּא יִסְתֹּר שַׁ״ס מְפֹרָשׁ (שבת קיד:), עַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״א): **(ד)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וַחֲכַם צְבִי (סי׳ לה) וְקָרְבַּן נְתַנְאֵל (פ״ד סי׳ ז אות ת) וִישׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק״א) וְחֶמֶד מֹשֶׁה (סק״א) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק״ב) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ג) וּבִגְדֵי יֶשַׁע (סק״א), וּדְלֹא כְּטַ״ז וְאֵיזֶה אַחֲרוֹנִים שֶׁהֶחְזִיקוּ דְּבָרָיו: **(ה)** אַחֲרוֹנִים: **(ו)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א): **(ז)** שָׁם: **(ח)** כֵּן מוּכָח בְּפוֹסְקִים: **(ט)** פְּרִי מְגָדִים (אש״א סק״ג): **(י) וּפָשׁוּט שֶׁהַגָּדוֹל גַּם כֵּן מֻתָּר לְהִשְׁתַּדֵּל לְלַמְּדוֹ כָּל הַיּוֹם:** **(יא)** וּמַה שֶּׁמְּצֻיָּן אוֹר זָרוּעַ דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵינֶנּוּ מֵהָרַמָ״א, רַק מֵאֵיזֶה מְצַיֵּן, דְּהָא הָאוֹר זָרוּעַ (סי׳ רסו) מַתִּיר לִתְקֹעַ בְּחִנָּם אַחַר שֶׁיָּצְאוּ מִכְּבָר, וְהָרַמָ״א (דרכי משה סי׳ תקפח אות א) פָּלִיג עָלָיו כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם):

א (א) פּוֹסְקִים: **(ג)** וְאָמְרוּ חֲזַ״ל (ח.) אֵיזֶהוּ חַג שֶׁהַלְּבָנָה מִתְכַּסָּה בָּהּ הָוֵי אוֹמֵר זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה: **ב** (ג) עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) שֶׁכָּתַב דִּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה חֲמִיר יוֹתֵר מִמִּי שֶׁמִּתְעַנֶּה בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב מֵחֲמַת חֲלוֹם, דְּשָׁם הַתַּעֲנִית עֹנֶג הוּא לוֹ וּמְקַיֵּם בָּזֶה הַלָּכֶם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית רֹאשׁ הַשָּׁנָה דְּאֵינוֹ בִּשְׁבִיל תַּעֲנוּג, עַל כֵּן צָרִיךְ לְקַיֵּם הַקְּרָא דְּלַד׳. אָמְנָם בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד) דָּחָה אוֹתוֹ וְהֵבִיא בְּשֵׁם הַכָּל בּוֹ (סי׳ נח) דְּמִי שֶׁמִּתְעַנֶּה מֵחֲמַת תְּשׁוּבָה גַּם כֵּן יֵשׁ לוֹ בָּזֶה תַּעֲנוּג, וּמִמֵּילָא מְקַיֵּם בְּתַעֲנִיתוֹ הַקְּרָא דְּלָכֶם, וְלָזֶה הֶעְתַּקְתִּי לְשׁוֹן הַחַיֵּי אָדָם (כלל קלט סי״ג) שֶׁכָּתַב רָאוּי שֶׁיִּלְמֹד כָּל הַיּוֹם וְהַיְינוּ שֶׁהוּא מִן הַנָּכוֹן לְכַתְּחִלָּה כְּדֵי לָצֵאת דַּעַת הַמַּחְמִירִין, וְעַל כֵּן **אִם קָשֶׁה לוֹ הַדָּבָר יָכוֹל לִסְמֹךְ עַל דַּעַת הַמְקִלִּין:** **(ד)** אֵלִיָּה רַבָּה (שם) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (הל׳ יו״ט דין המתענה ביו״ט ס״א) וּמַטֵּה אֶפְרַיִם (ס״ו), דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): **(ה)** פְּרִי מְגָדִים (אש״א סק״ב), וּכְעֵין זֶה כָּתַב גַּם כֵּן הַחַיֵּי אָדָם (שם סי״ב):

ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (ס״א) הביא כל המנהגים שהוזכרו בשו״ע ובמשנ״ב כאן. ובסידורו כתב: בקדיש שלם קודם תתקבל תוקעין תשר״ת תש״ת תר״ת [והוא ע״פ מה שכתב קודם לכן שיש לתקוע גם בתפילת מוסף שבלחש א״כ בתקיעות אלו משלים למאה קולות]. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ג) כתב: המתענה בראש השנה צריך ללמוד כל היום וכו׳. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״ד) כתב: המתענה בר״ה או בשאר יו״ט אסור לו לבשל או לעשות שאר מלאכות אוכל נפש לצורך אחרים וכו׳. ולא הביא חילוק בין משרתת לשאר אדם.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah